

ПРИНОС КЪМ ОБЩЕСТВЕННОТО ДОПИТВАНЕ ОТНОСНО КОМПЕНСИРАНЕ НА КОСВЕНИ РАЗХОДИ ЗА ВЪГЛЕРОДНИ ЕМИСИИ СЛЕД 2020 г. – СИСТЕМА ЗА ТЪРГОВИЯ С ЕМИСИИ НА ЕС

В този документ Българската асоциация на металургичната индустрия представя някои коментари по ключови въпроси от проекта на Насоки за търговия с емисии, публикуван на 14 януари 2020. Основните послания и становища са свързани с:

• ИНТЕНЗИТЕТ НА ДЪРЖАВНАТА ПОМОЩ

Създаването на възможност държавите-членки да разрешат обезщетение над 75% е важна стъпка за намаляване на косвените разходи на определени, отговарящи на приети критерии и посочени в насоките сектори. Ако интензитетът на помощта не бъде увеличен до **100% от референтната стойност** и при изключване на сектори по веригата на стойност ефективността за предотвратяване на риска от изтичане на въглерод намалява значително. При ограничен интензитет до 75% и компенсиране само на част от веригата, крайният ефект за производителите води до много ниско ниво на компенсация, дори под 50% от действително направените за производството косвени разходи.

Считаме, че и при 100% интензитет на помощта това не би довело до пълно компенсиране на непреки разходи, които се ограничават допълнително от много строги показатели. Такива са изискванията за референтните стойности в съответствие с най-добрите производители и отсъствие от списъка за допустимите сектори на свързаните по веригите производства.

Стоманодобивната промишленост (код по NACE 2410) е призната като рискова по отношение изтичане на въглерод в проекта на Насоките и следователно отговаря на условията за компенсиране на непреки разходи. Въпреки това, няколко елемента от проекта на текста реално ще доведат до значително намаляване на ефикасността на разпоредбите за предотвратяване на риска от изтичане на въглерод и ще доведат до много ниско ниво на компенсация, в сравнение с действителните косвени разходи на стоманодобивния обект, като например:

- 25% недостиг поради интензивост на държавната помощ, ограничена до 75% (ако секторът е изключен от възможността за допълнителна помощ над 75%);
- до 20% възможен недостиг поради еталонния, референтния показател;
- 20-25% недостиг поради изключване на подсектори във веригата на стойност на стоманата;

В резултат на горепосочените ограничения, компенсацията може да покрие дори по-малко от 50% от действителните косвени разходи, понесени от производителя на стомана. Следователно, тези елементи от проекта на Насоките (Ръководните принципи) трябва да бъдат подобрени, за да се осигури ефективно предотвратяване на риска от изтичане на въглерод.

Съгласни сме с оценката на Комисията, че интензивността на помощта трябва да бъде стабилна през целия период на СТЕ. Приемаме като подходящо предложението за средносрочна актуализация на показателите за ефективност на потреблението на електроенергия да бъде през 2025год., за да бъдат отчетени най-новите данни и технологичното развитие на секторите.

• ДОПУСТИМОСТ

Допълнителното обезщетение трябва да бъде определено така, че косвените разходи да бъдат ограничени до 0,5% от БДС (брутната добавена стойност) и да бъдат отворени за всички подходящи сектори, а не да бъдат ограничени само до някои от техните производствата. Изключването на процеси по веригите на преработка значително ще изкриви ефекта и няма реално да подобри конкурентоспособността на сектора. Важен фактор е и електроинтензивността на процесите, която не може да се намали и трябва да бъде не по-малко от 20 %.

При извършване на оценка трябва да се вземат предвид специфичните особености, тъй-като БДС зависи от структурата и етапите, които генерират висок дял на добавена стойност. Без ограничаване на БДС няма да се предотврати изтичането на въглерод за сектора на цветни метали, предвид високите разходи дори след получаване на максимално допустимо обезщетение.

Считаме, че по принцип индустриите, в които цените на продуктите са определени в световен мащаб и където разходите за електроенергия представляват основен фактор, трябва автоматично да бъдат в списъка на допустимите сектори за компенсации.

Въпреки, че този фактор е отчетен при определяне на критериите, в представения проект на насоки принципът не е приложен по отношение на **NACE 24.44 Производство на мед** и **NACE 24.45 „Производство на други цветни метали“**. Понастоящем те не са в списъка на допустимите сектори в приложение I, а вместо това са едни от четирите сектора, изложени на „среден риск“ от изтичане на въглерод.

Считаме, че и двата сектора следва да останат като допустими и са подложени на значителен риск от изтичане на въглерод, поради косвени разходи за СТЕ на ЕС. Като енергоинтензивни индустрии и свързани с цените на световните пазари, те не могат да поемат ръста в цените на електрическата енергия и следователно трябва да бъдат добавени към списъка на допустимите сектори в окончателния текст на Насоки.

Секторите **добив на железни руди (NACE 0710) и безшевни тръби**, принадлежащи към веригата на стойност на стоманата също не са включени, а **трябва да останат допустими, отговарящи** за обезщетение/компенсация. Те вече са признати като рискови по отношение изтичане на въглерод във фаза 3 и допринасят за отделяне на въглеродни емисии в стоманодобивната промишленост.

• УСЛОВИЯ

Компенсацията не трябва да се ограничава от много допълнителни изисквания. Всъщност този вид държавна помощ има за цел да възстанови частично енергоинтензивните сектори по отношение на косвените разходи, прехвърлени в сметката за енергия.

Ако сега държавната помощ е поставена под условие за допълнителни мерки, които трябва да бъдат предприети от компанията (инвестиции в енергийна ефективност, намаляване на емисиите и споразумение за закупуване на електроенергия без въглеродни емисии), фактически ще се постигне частично възстановяване на направените разходи, тъй като производителите ще се направят допълнителни разходи за изпълнение на поставените условия.

Освен това, предложените изисквания са свързани с прилагането и изпълнението на други законодателни актове (по-специално Директивата за енергийна ефективност и Директивата за възобновяемата енергия). Държавите-членки имат възможността да приемат различни инструменти за насърчаване на енергийната ефективност и възобновяемите енергийни източници, за да постигнат целите, определени в такова законодателство. Следователно изискванията за условност биха се припокривали и вероятно биха се сблъскали с различни национални мерки.

Подобренията в **енергийната ефективност са задължителни** за индустриите с високи разходи за енергия, за да останат конкурентоспособни. Компенсацията на косвените разходи не изкривява стимулите за инвестиции в енергийна ефективност, тъй като все още се основава на много строги показатели, отразяващи най-добрите резултати в сектора.

Изискването за инвестиране на поне 80% от получената държавна помощ в **инвестиции за намаляване на директните емисии** от инсталацията не е в съответствие с обхвата на Насоките, които са насочени към косвените разходи.

Изискването за инсталиране на съоръжение за производство на **енергия от възобновяеми източници, покриваща най-малко 50%** от нуждите от електроенергия не съответства на много голямото потребление на енергия в индустриалните обекти и физическите ограничения на такова производство на място. Това изискване за условност не е технически, нито финансово осъществимо, следователно не може да бъде постигнато реалистично от допустимите по наредбата сектори.

Основен принцип и цел на проекта е да дава стимули за растеж и гарантира, че няма подценяване и свръхкомпенсация.

- **ЕМИСИОНЕН КОЕФИЦИЕНТ (ФАКТОР) И РЕГИОНАЛНИ ОБЛАСТИ**

По принцип коефициентът на емисии на CO₂ трябва да отразява пълното косвено натоварване на цените с всички парникови газове, т.е. реалните разходи за CO₂, които се прехвърлят върху производителите и водят до “изтичане на въглерод”.

Подходът за използване на исторически емпирични данни за коефициента на изкопаемите емисии на съответния регионален пазар следва да се поддържа, за да се осигури последователна и стабилна рамка.

Изчисляването на този коефициент трябва да се основава на надеждни и прозрачни източници, за да се отразят реалните разходи, пред които е изправена индустрията. Предложението за разделяне на съществуващите региони на повече области не е подкрепено с достатъчно данни и доказателства за справедливо и достоверно отчитане, то противоречи на политическата цел за обвързване на повечето национални енергийни пазари.

Считаме, че съществуващите регионални области трябва да бъдат запазени.